

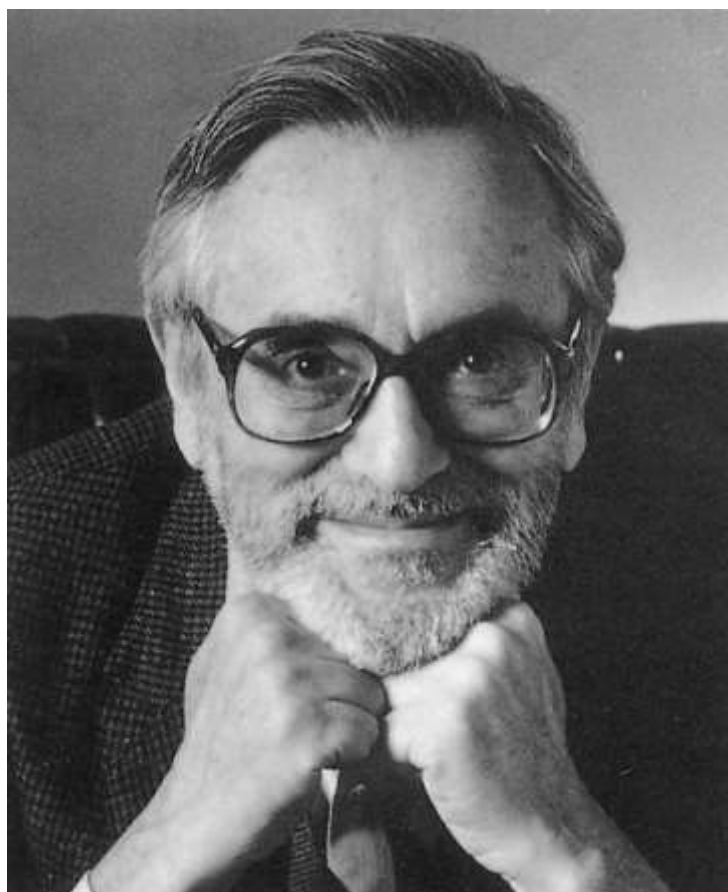
YAPISAL AİLE TERAPİSİ

AİLE DANIŞMANLIĞI PROGRAMI

UZM. PSK. PINAR HOCAOĞLU

MOZAİK AİLE & PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK MERKEZİ

pinarhocaoglu@gmail.com

Tarihçe

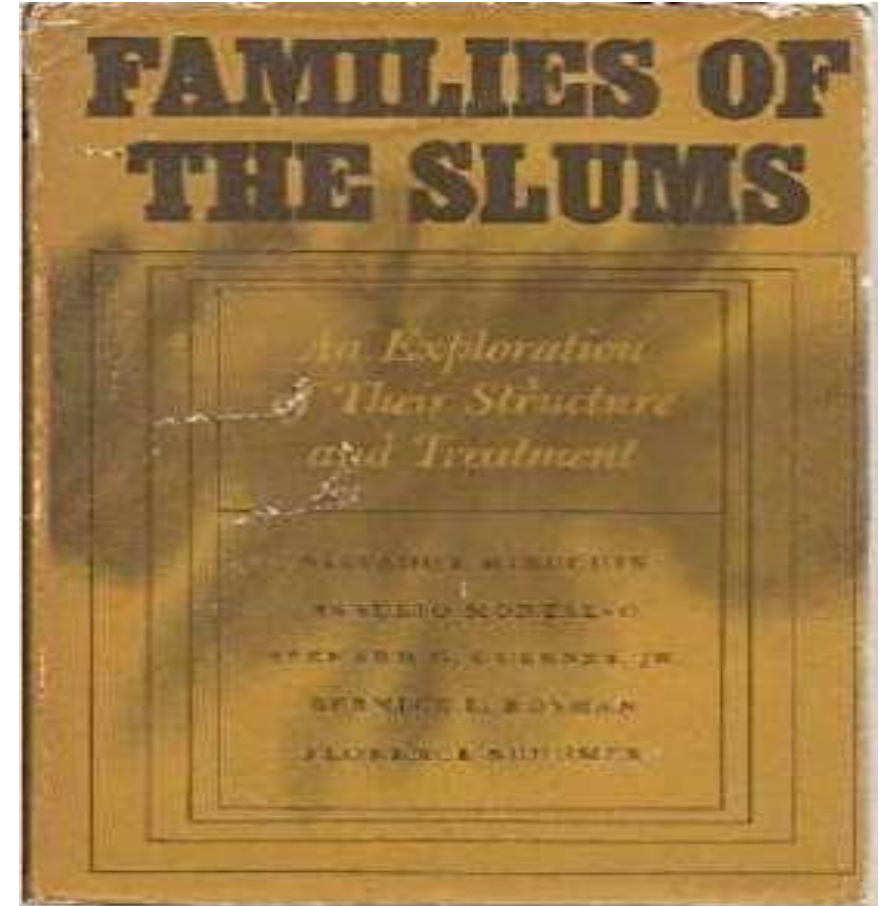
- ▶ Aile danışmanlığı alanında 1970'lerde Salvador Minuchin tarafından geliştirilen yapısal aile danışmanlığı oldukça popüler olmuştur.
- ▶ Bertalanffy (1968) –Genel Sistemler Kuramı
- ▶ Parson – Yapı ve sınır kavramları
- ▶ Lidz ve Ackerman – Psikoanalitik yönelimli aile terapisinin eylem yönelimli teknikleri

Minuchin Wiltwyck Okulunda (suç işleyen çocuklara rehabilitasyon hizmeti sunan) ailelerle yürüttüğü çalışmalara

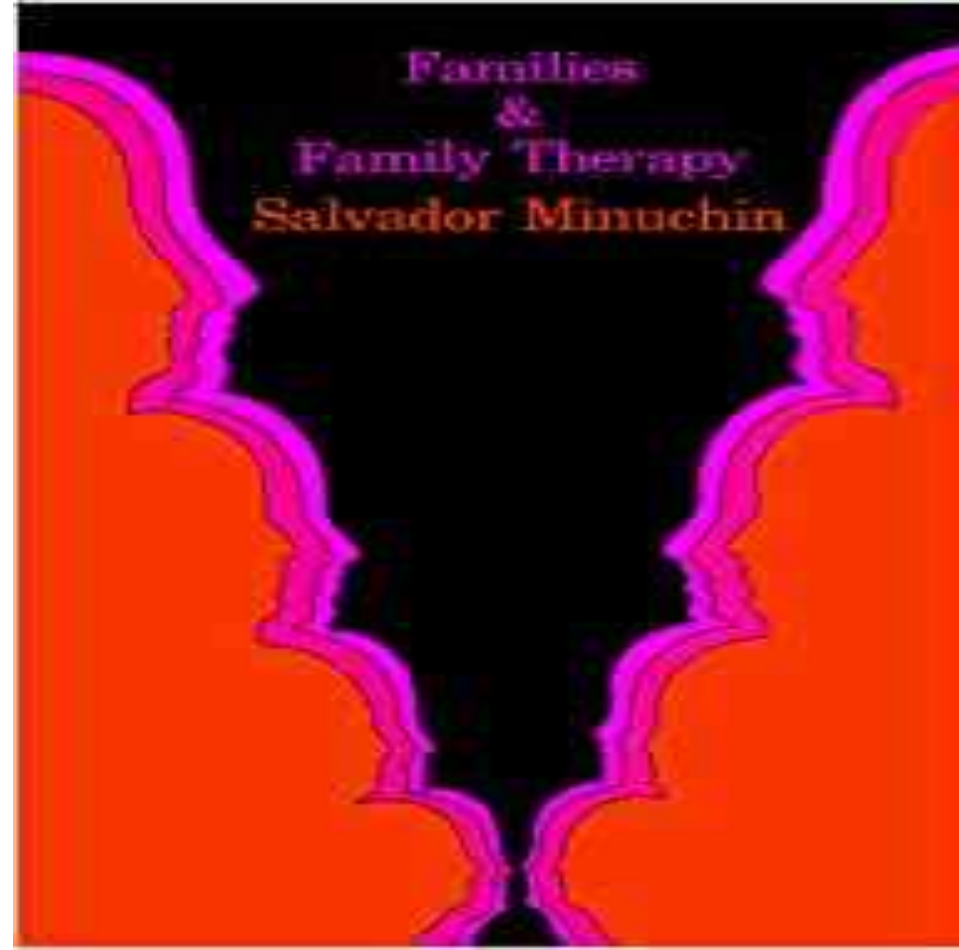
Families of the Slums (1967; Varoşlardaki Aileler) adlı kitabında yer vermiştir. Bu kitap yapısal aile modelinin temel hatlarını ortaya koymuş ve hayli ses getirmiştir.

1962 de ZAE ziyareti ve Jay Hayley ile tanışmaları

Minuchin ‘usta terapist’ olarak ünleniş ve 1965 yılında Philadelphia Çocuk Rehberliği Kliniği’nin başına getirilmiştir (1974-76’a kadar)

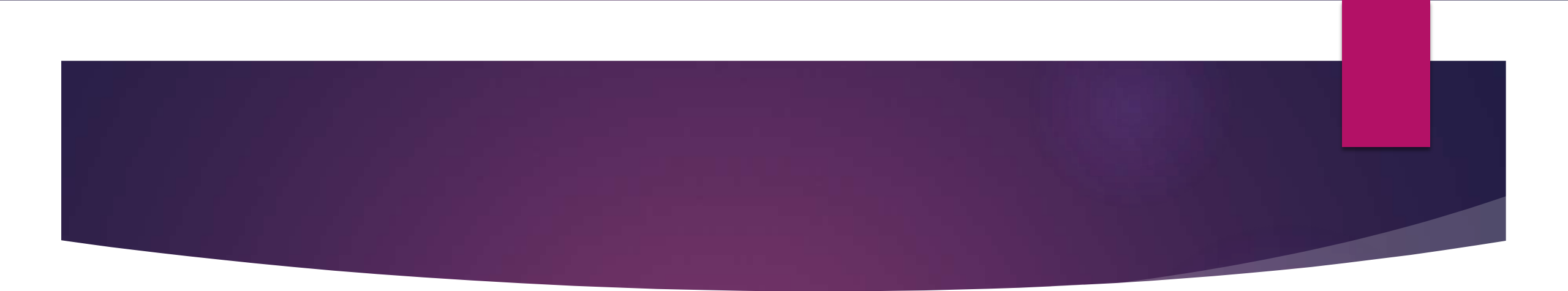

► 1974 yılında
Aileler ve Aile Terapisi
(Families and Family
Therapy)
kitabını yayınlamıştır.

Salvador Minuchin

- Yapısal aile danışmanlığı;
bir sistemin parçalarının nasıl etkileşime girdiği,
dengesini nasıl sağladığı,
dönüt mekanizmasını nasıl işlediği,
nasıl fonksiyonsuz iletişim kalıplarını geliştirdiği üzerinde durmaktadır.
Özellikle transaksyonel kalıplara çok fazla önem verilir.
Çünkü bu kalıplar ailenin yapısı, sınırlarının geçirgenliği, gruplaşma ve koalisyonların varlığı hakkında bilgi verir.

-
- ▶ Sistem teorilerinden etkilenmiş ve modelinin temeline çevresi ile etkileşim içerisindeki insanı koymuştur.
 - ▶ Yapısal aile terapisi modeli özellikle **aile sisteminin bütünlüğüne**, aile içindeki **hiyerarşik organizasyona** ve **alt sistemlerin bağımsız işlevlerinin bireyin fonksiyonelliğine katkısına** dikkat çekerek terapi modelini yapılandırmıştır.

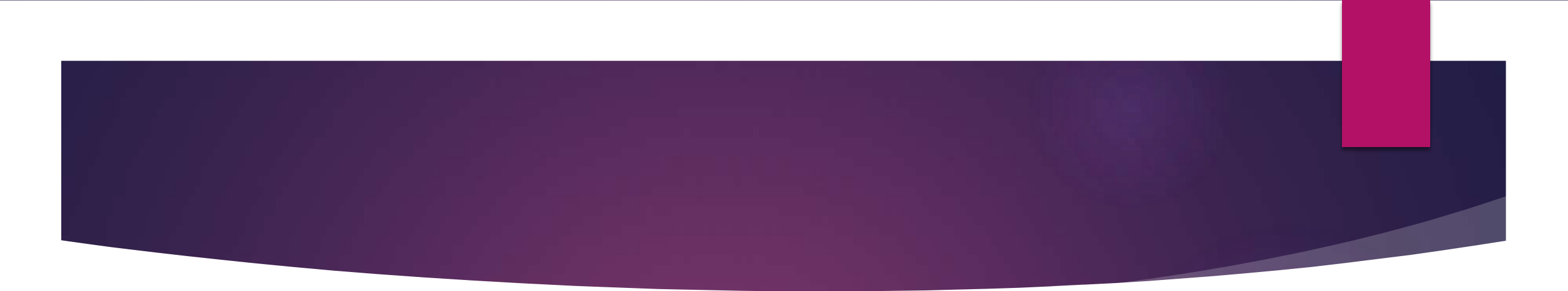
Sistem teorisinden kavramlar

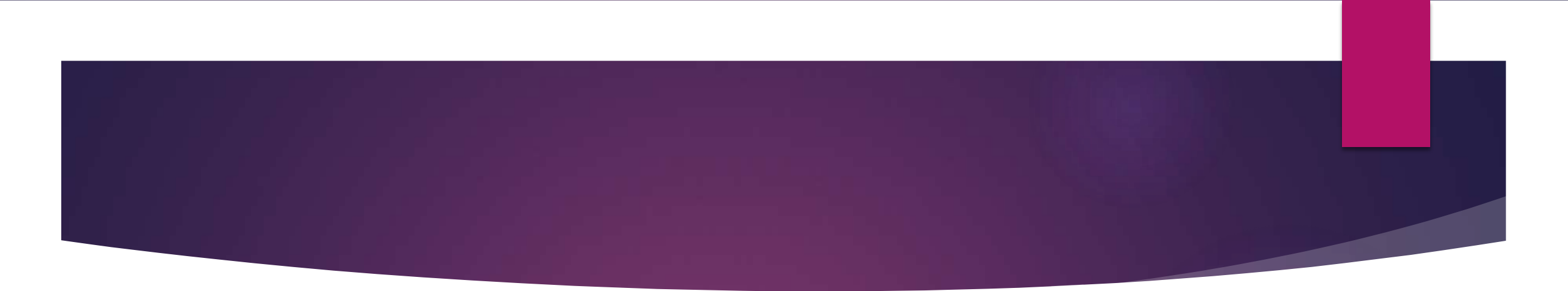
- ***Döngüsel Nedensellik:*** Sistem yaklaşımı aileyi anlamaya çalışırken sorunları doğrusal bir nedensellikte görmekten kaçınır. Sistem yaklaşımçılarına göre bir sorunun kökeni aynı zamanda bir diğerinin sonucudur ve yine aynı biçimde sorun ve etkisi birbirini döngü-sel olarak etkileyerek üretmeye devam eder. Yaşanan sorunlar için bir başlangıç noktası tespit etmektense döngü- selliği kurmak esastır

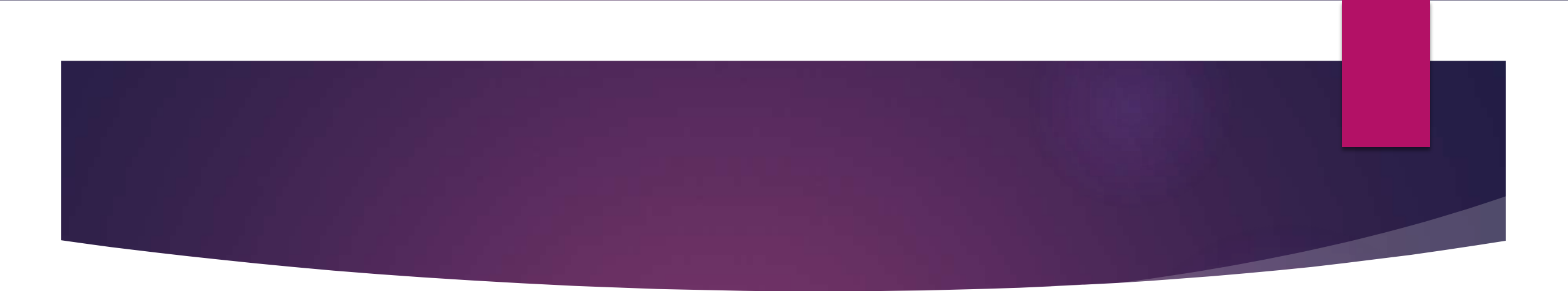
Örn.

Işıl'ın sıkıntı ve kaygısında artış onun ders başarısını olumsuz etkilemektedir. Baba, annenin kızıyla daha çok ilgilenmesini istemektedir. Anne, kızını daha çok çalışması için sıkıştırmaktadır. Bu da Işıl'ın sıkıntısını daha çok artırmaktadır

-
- ▶ ***Denge (Homeostasis):*** Her sistem bir denge arayışındadır ve her sistemin bir dengesi vardır. Ne zaman ki denge bozulur o zaman aile yardım aramaya yönelebilir.
 - ▶ ***Sınırlar:*** Her sistemin diğer sistemden farklılaştığı noktayı ifade eder. Bu kavram Yapısal Aile Terapisi Modelinde daha ayrıntılı ele alınıyor.
 - ▶ ***Amaçlı Olmak:*** Her sistemin bir amacı vardır ve bu amaç doğrultusunda kendilerini devam ettirirler.

-
- ▶ ***Bütünlük:*** Her sistem parçalarının toplamından daha farklı bir bütün oluştur. Tek tek parçaları anlamaya çalışmak bütünü anlamak konusunda işimize yaramayacaktır.
 - ▶ ***İletişim:*** Her sistemin parçaları arasında bir bilgi alışverişi bulunur. Sistem içerisinde iletişimsizlik mümkün değildir. Sadece kötü iletişimden söz edilebilir.

-
- ***Eş Sonluk veya Sonun Benzerliği:*** Sistem kendi belirlediği noktaya farklı yollardan da olsa ulaşabilir. Veya tersi bir bakış açısı ile benzer noktada olan sistemlerin bu noktaya aynı yerden geldikleri anlamını taşımaz.
 - ***İlişki:*** Her sistemin kendi içerisinde ve diğer sistemlerle kaçınılmaz bir biçimde ilişkisi vardır (Fışıloğlu, 2001).

Yapısal Aile Terapisinde Temel Kavramlar

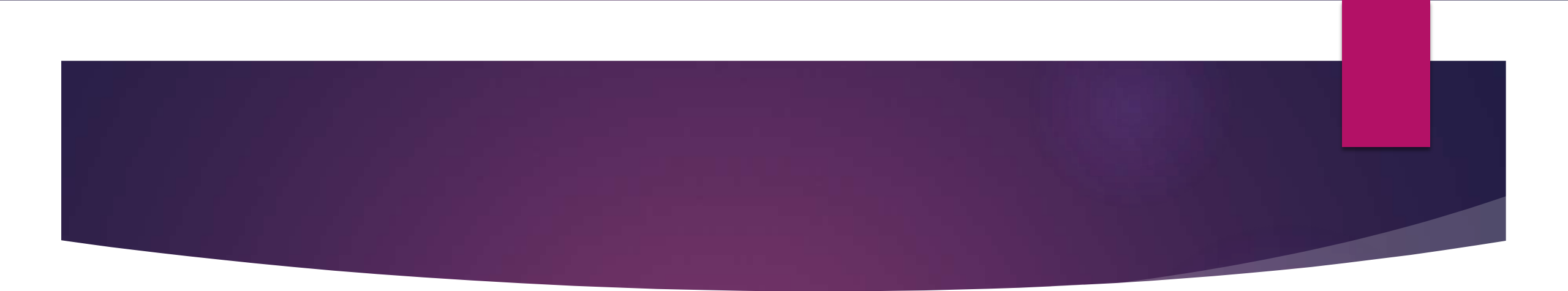
► Aile Yapısı Nedir ?

Evin yapı planı gibi ailenin de organizasyon planı mevcuttur. Ebeveynlerin çocuklarıyla olan ilişkileri, çocuklarına karşı tutumları, eşlerin birbirlerine karşı davranışları, iş bölümleri, çocukların kardeşleriyle etkileşimleri, aile üyelerinin rolleri, ailenin kuralları, kalıpları ve sınırları ailenin yapısı hakkında bize bilgi verir.

Yapısal Aile Terapisinde Temel Kavramlar

► *AİLE YAPISI*

- ✓ Minuchin aile yapısını aile bireylerinin birbirleri ile etkileşimlerini organize eden bir grup görünmez kod olarak ifade etmiştir.
- ✓ Aynı zamanda Minuchin'e göre bu kodlar bir kere oluştu mu, bir başka değişle aile yapısı bir kere oluştu mu, değişime de direnç oluşmuş demektir.
- ✓ Bu dirençli yapının aileleri olumlu veya olumsuz yönde etkiledikleri ifade edilmekle birlikte yaşanan bir kriz halinde iyi organize olmuş, yapısal olarak sıkıntı yaşamayan ailelerin diğer ailelerden daha kolay kendilerini sağalttıkları literatürde gösterilmektedir.

-
- ▶ Her ailenin yapısı farklı olmasına rağmen evrensel ortak özellikler de vardır.
 - ▶ İki önemli ortak özellik:
 1. Eşler arasında tamamlayıcılık ve bağlılık olmalı
 2. Ana-baba ve çocukları birbirinden ayırt eden bir güç hiyerarşisi bulunmalıdır.
 - ▶ Aile, hem üyelerin gelişimi sağlar hem de toplumun devamlılığını
 - ▶ Sağlıklı aileler değişim ve problemlere karşı aile yapısını düzenleyerek uyum sağlarlar.
 - ▶ Patolojik aile, üyelerinin sağlıklı gelişimini sağlayamayan ailedir. Aile kapalı bir sistem haline dönüşür. Psikosomatik ailelerde iç içelik yaygındır.

Yapısal Aile Terapisinde Temel Kavramlar

AİLE ALT SİSTEMLERİ

- ✓ Aile alt sistemleri aile yapısı içerisinde, yapının bütününün daha işlevsel olabilmesi için çeşitli görevleri yerine getirmek üzere bir araya gelmiş elemanlar bütünü olarak da tarif edilebilir.
- ✓ Alt sistemler iki ya da daha çok üyenin bulunduğu, yaşa, cinsiyete ve rollere göre farklılaşan küçük gruplardır.
- ✓ Alt sistemler ailedeki zorunlu fonksiyonları yerine getirmek için bir araya gelen ve aile sistemini oluşturan parçalardır. Her aile üyesinin farklı düzeyde güçleri, farklı rolleri olabilir. Farklı becerileri yerine getirebilirler. Alt sistemler ailede benlik duygusunun gelişmesinde önemlidir. (Nazlı, 2014).

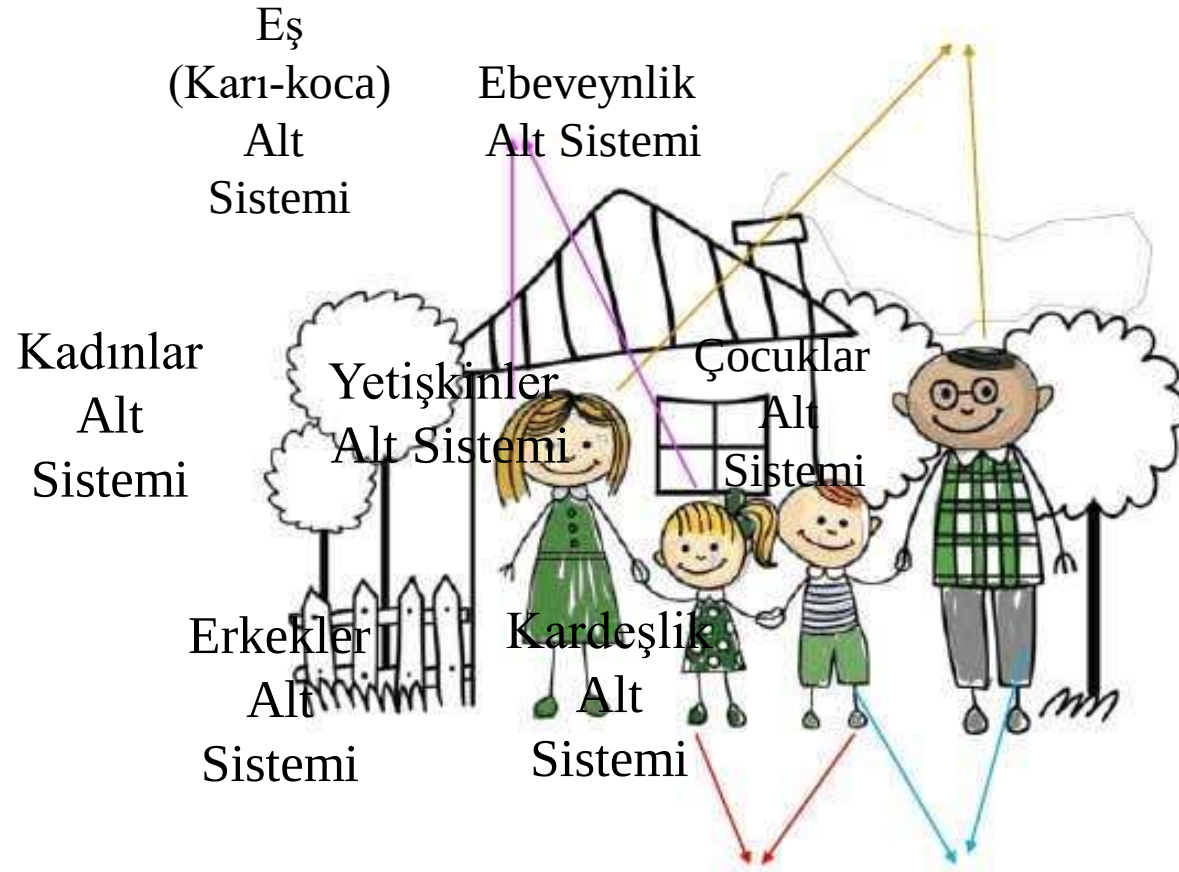
- Alt-sistemler, nesile (kardeş alt-sistemi gibi), cinsiyete (büyükbaba, baba, oğul alt-sistemi gibi) veya işlevlere (ebeveyn alt-sistemi gibi) göre çeşitli biçimlerde işlev görebilirler (Minuchin, 1974; Minuchin ve Fishman, 1996). Çekirdek ailenin en az 3 alt sistemi vardır: eş, ebeveyn ve kardeş alt sistemi.

ALT SİSTEMLER

- 1) Eş alt sistemi
- 2) Ebeveyn alt sistemi
- 3) Kardeşler alt sistemi
- 4) Çocuklar alt sistemi
- 5) Erkekler alt sistemi
- 6) Kadınlar alt sistemi

EŞ ALT SİSTEMİ

- Birbirini tamamlayan iki bireyden oluşur. Sağlıklı bir eş alt sisteminde bireyler birbirlerinin rol ve fonksiyonlarına saygı gösterirler ve adeta bir ekibin parçası gibi hareket ederler (Gladding, 2011). Karşılıklı uyum içinde bulunması gereken eşler, diğer eşi değişik biçimde etkileyebilirler.
- Eşlerden biri diğerinin yeterince gelişmemiş taraflarını harekete geçirebilir. Onun olumlu özelliklerini geliştirebilir. Ancak tersi durumlarda eşlerden biri diğerinin olumsuz taraflarını harekete geçirebilir(Akgün, 2013).
- Eş alt sistemi oturmadan/güçlenmeden ebeveyn alt sistemi oluşturulmamalıdır.

EBEVEYN ALT SİSTEMİ

- Bu alt sistemde evdeki çocukların bakımı, eğitimi, kişisel gelişimleri için sorumluluk sahibi olan sistemi ifade eder, sadece bir anne ve babadan oluşması gerekmez.

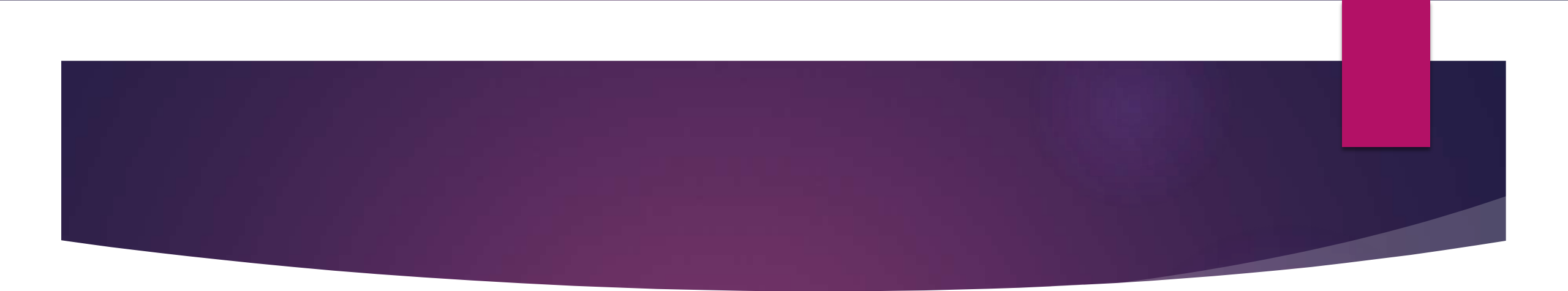
(Gladding, 2011)

- Bu alt-sistemde çocuk, anne-babasından ne bekleyeceğini, hangisinin daha fazla gücü olduğunu ve isteklerini nasıl ifade edeceğini öğrenir. Bunun yanı sıra, ebeveynler ve çocuk arasındaki etkileşimler, çocuğa hangi davranışlarının ödüllendirilip hangilerinin cezalandırılacağını ve ailenin çatışmayla nasıl başa çıktığını öğretir.

(Minuchin, 1974)

Kardeşler Arasındaki Alt Sistem

- ▶ Kardeşlerin oluşturduğu alt sistemdir. Kardeşler birbirleriyle iletişim ve paylaşımda bulundukları için birbirlerine karşı bir bağlılık hissederler (Gladding, 2011).
- ▶ Kardeş Rekabeti/ Çatışması

-
- ▶ Minuchin aile yapısı içindeki her bireyin her alt sistemde gücünün ve rollerinin farklılaşacağından ve bunun sağlıklı bir aile için öneminden bahsetmiştir.
 - ▶ Alt sistemler arasındaki sınırlar ve sınır geçirgenlikleri de sağlıklı bir aileyi tanımlarken Yapısal Aile Terapisi modeli içerisinde önemli bir yer tutmaktadır.

Yapısal Aile Terapisinde Temel Kavramlar

► **SINIRLAR**

- Yapısal aile terapisi modeline göre sınırlar; bireyleri, alt sistemleri veya sistemleri birbirinden ayıran fiziksel veya psikolojik faktörler olarak tanımlanabilir.
- Yakınlık – uzaklık, hiyerarşi ve aile rollerini düzenlemek için kullanılır. Yapısal aile terapisi üç farklı sınır biçimi tanımlamıştır.
- ✓ Katı sınırlar-Kopuk (aile özellikleri; dışa kapalılık, alt sistemler arasında kopukluk veya bireylerin duygusal alışverişlerinde ciddi eksiklikler)
- ✓ Belirsiz sınırlar/İçeiçeGeçmiş/Düğümlemiş(olumlu ve yapıcı bir ebeveynlik ilişkisi, kuşaklar arası kabul edilebilir bir hiyerarşi yok)
- ✓ Belirgin sınırlar (“ben” duygusu da, “biz” duygusu da sağlıklı ve işlevsel bir biçimde olmuştur.)

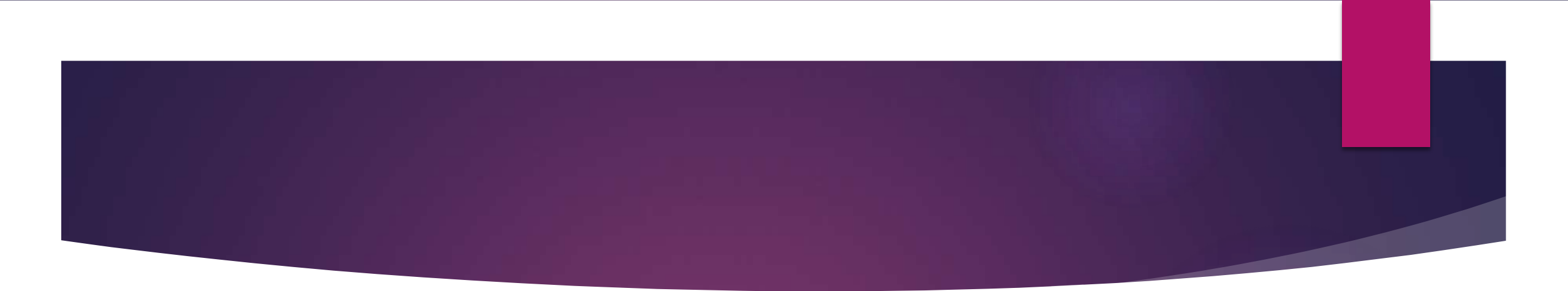
- Belirgin Sınırlar (Net): Sağlıklı ailelerde sınırlar belirgin olmalıdır. Böylece aile bireyleri birbirinden tamamen kopmaksızın bireyselliklerini de koruyabilirler (Fıfşılolu, 1992). Net sınırlar aile içinde anne babanın önderlik konumunda olduğu hiyerarşik yapıyı destekler.
- ✓ Kişiler kendi kimliklerini korurken diğeri bireylerle yakın duygusal bağlara da sahip olabilirler.

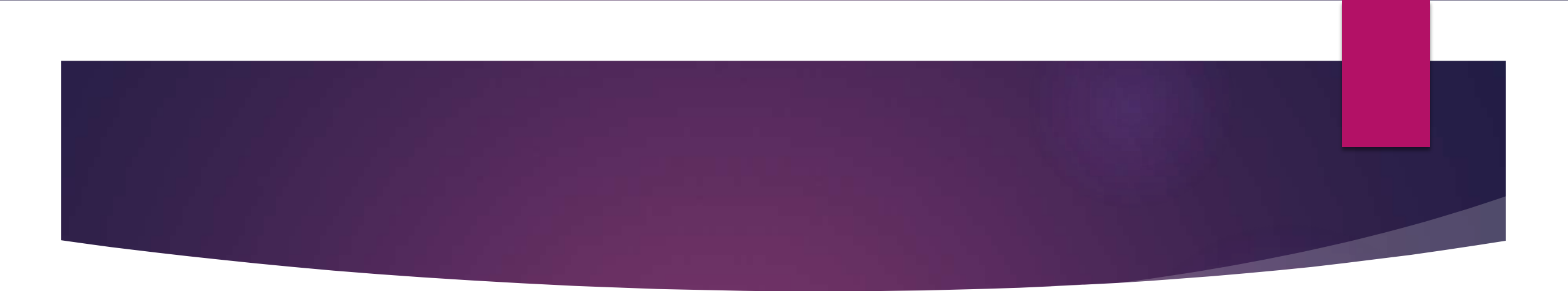
(Her kültürün yakın ve uzaklığı dengelediğı özgün bir tarzı vardır)

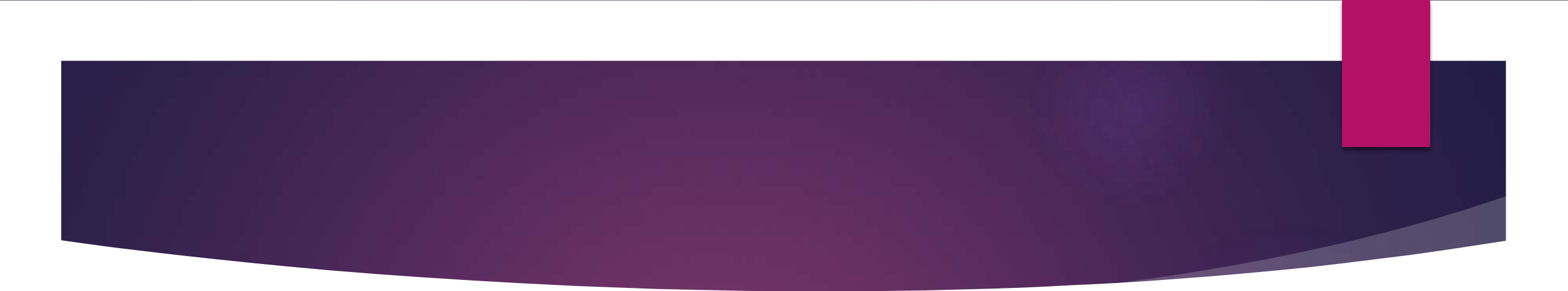
- Belirsiz Sınırlar / İç içe Geçmiş: Belirsiz sınırların hakim olduğu ailelerde aile bireylerinde bağımsızlık ve farklılaşma yoktur, bunun yerine bağımlılık vardır. Bu tip ailelerde aile bireylerinin birbiriyle nasıl iletişim kuracağı belli değildir (Gladding, 2011).

Mesela anne baba çocuklarına aşırı düşkündür, onlar için çok şey yaparlar. Bu durum çocukların bağımsızlık ve öz yeterliliklerine ket vurur.

SİZ OLMAZSANIZ BEN DÜNYAYLA NASIL BAŞA ÇIKACAĞIM!!!!

-
- ▶ İç içe geçmiş ailelerle çalışırken tipik gözlenen var olma şekilleri:
 - ✓ Birbirinin yerine konuşmak
 - ✓ Birbirinin sözünü kesmek
 - ✓ Zihin okumak ya da varsayımlar üzerinden hareket etmek
 - ✓ Aşırı korumacı tutum, yerine hesap sorma,
 - ✓ Yüksek seviyede ilgi göstermekte ısrar etme
 - ✓ Kişisel ihtiyaçları göz ardı etmek pahasına sadakat talep etme
 - ✓ Anlaşmazlık ya da farklılık söz konusu olduğunda tehdit olarak algılama

-
- Katı sınırlar: Katı sınırlar aile içindeki bireylerin rahat bir biçimde iletişim kurmalarını kısıtlamaktadır. Bu durum aile bireylerini birbirinden koparır (Nichols, 2013). Aile üyeleri arasında bağlılık azdır. Bu tip aileler ancak aşırı stres altında birbirlerine destek olurlar.
 - Aşırı vurgulanan otonomi ve bağımsızlık ailede duygusal bir izolasyon yaratır.

-
- ▶ Kopuk aileleri fark etmenizi sağlayacak belirtiler:
 - ✓ Sorunlara dahi tepki vermeme/ Tepki yetersizliği/ Yaptırım azlığı
 - ✓ Aile üyelerine istedikleri gibi davranmaları için geniş özgürlük tanıma
 - ✓ Sevgi ve bağlılığın dışı vurumu için az sayıda talepte bulunma
 - ✓ Birebir karşılıklı etkileşim yerine paralel etkileşimlerde bulunma
(Aynı oda içerisinde farklı aktiviteler içerisinde var olma vb.)

“

SINIR İLİŞKİLERİ HARİTALANDIRMA

”

AİLENİN YAPISAL HARİTASI

Kullanılan Semboller

----- Belirgin Sınır

..... Belirsiz Sınır

} Koalisyon

_____ Katı Sınır

----I I----- Çatışma

_____ } Aşırı İlgi

_____ } Normal İlgi

1-

:

Koalisyon

2-

:

Çatışma

3-

:

Belirgin Sınır

4-

:

Belirsiz Sınır

5-

:

Katı Sınır

6-

:

Aşırı İlgi

7-

:

Yakın İlişki

8-

:

Dolaylı Sürtüşme

*Mother aligns with
child against the father.
This is a coalition.*

*Notice the "diffused
boundary" between
mother and child.*

*This is the generational
boundary. Mother crosses
generational boundary
from executive subsystem
to sibling subsystem.*

Executive
Subsystem

Father

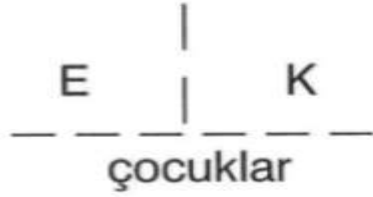
Mother

Child
1

Sibling
Subsystem

*These lines
represent
relationship
conflict.*

Enmeshed Boundaries

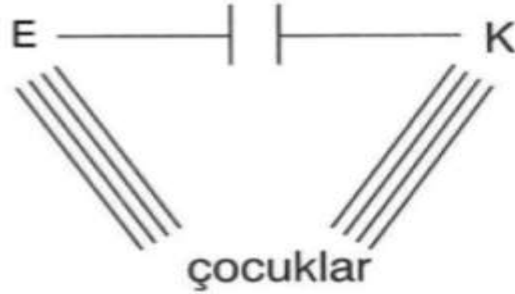
(a) Sınırları açık/belirgin aile

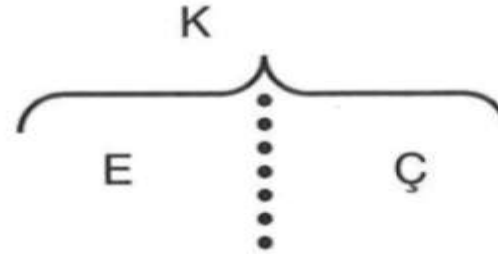
(b) Birbirinden kopuk eşler

(c) Sınırları belirsiz aile

(d) Birbirleriyle çatışmaları olan ve çocuklarının yaşam alanlarına aşırı karışan ebeveynler

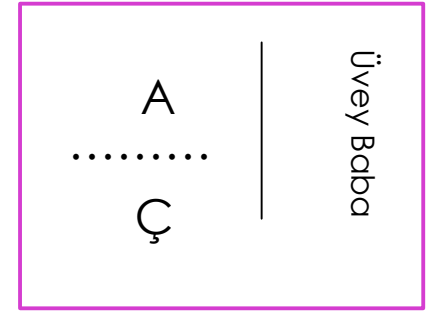
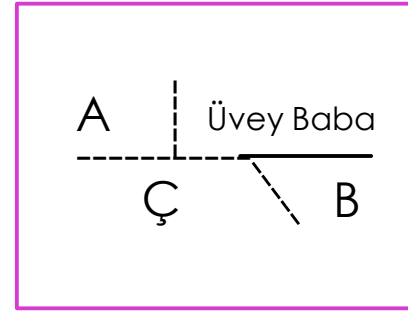
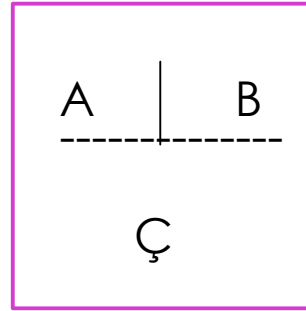
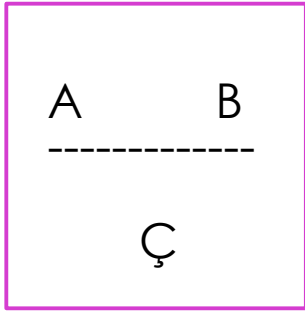

(e) Bir ebeveyn ve çocuk arasında kuşaklararası ittifak teşkil eden koalisyon

Aile sınırlarının çeşitleri

KARMA AİLELER

► Boşanmış anne baba ve yeniden evlilik

A – Ç ilişkisinde Üvey Baba dışarıda bırakılırsa engellenmiş hissedene ÜB engellenmişlik ve öfke duygusunu çocuğa kötü muamele, A_ÜB arası kronik geçimsizlik vb. dönüşebilir

Alt sistem sınırların önemine örnekler

- ▶ Ebeveynler konuşurken çocukların araya girmesine göz yumulduğunda kuşakları birbirinden ayıran sınır erozyona uğrar ve çift ilişkisi anne babalık ilişkisine dönüşür.
- ▶ Anne baba çocuklar arasındaki kavgalara sürekli müdahale ederek arabuluculuk yaptığında çocuklar kendileri için mücadele etmeyi öğrenemez
- ▶ Yemek saatinde telefonla konuşmayı yasaklayan bir kural, aileyi dışarıya karşı koruyan bir sınır oluşturur.

(Nichols, 2013)

İlişki dansını izlemek ..

Minuchin seansta sınırları belirlemek için:

- Kim kimin yanında oturuyor ?

(Pozisyon alış ve beden dili takibi)

- Kimin kim için konuştuğuna dikkat edilmesini önermektedir.

(Soruyu sorduğum kişinin yerine cevap veren kişi hangi aile üyesi?)

Gruplaşma – Güç - Koalisyon

- ▶ Gruplaşma - aile içinde bir iş/ görev/ etkinlik yerine getirirken, üyelerin birbirine benzer ya da tezat tavır takınmasıdır.
- ▶ Güç, otorite anlamındadır.
- ▶ Minuchin ailede hiyerarşinin olması ve eşlerin gücü eşit düzeyde kullanması gerektiğini ifade eder.
- ▶ Koalisyon: Ona karşı biz duruşu

► *KOALİSYON*

✓ Koalisyon iki veya daha fazla aile üyesinin bir diğer üyeye karşı geliştirdikleri birliktelik olarak tanımlanabilir.

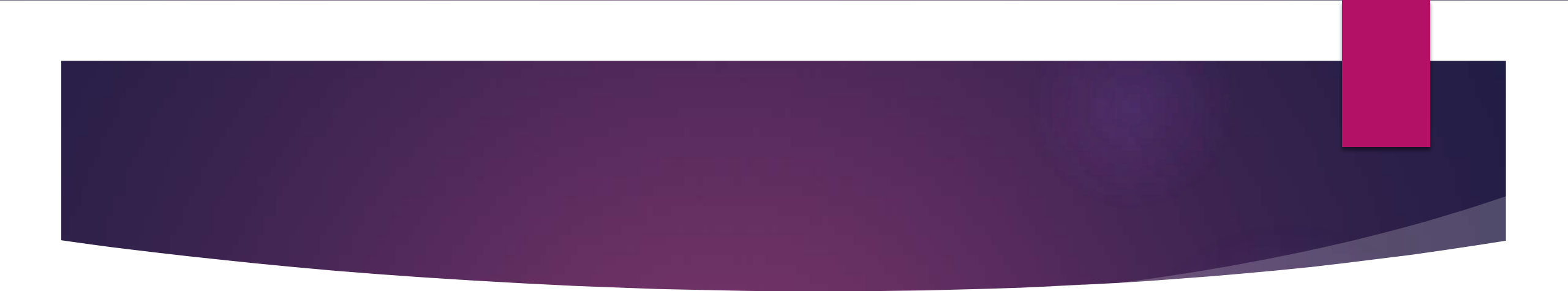
✓ Minuchin iki tip koalisyondan bahsetmiştir.

Sabit-kalıcı koalisyonlar (anne oğul koalisyonu)

‘ O zaten hep onu korur. Onun tarafını tutar’

Geçici koalisyonlar: Özellikle kriz veya stres durumlarında durumun sorumlusu olarak bir grup aile üyesinin özellikle bir bireyi görmesi biçiminde ifade edilebilir.

İşlevsel olmayan bir koalisyon ve ya yan yana gelme biçimi olarak Minuchin üçgenleşmelerden de bahsetmiştir.

-
- Sabit Koalisyon - En yaygın görülen durum:
Kuşaklararası koalisyonda ebeveynler, karşı cinsiyetteki çocukları ile koalisyon kurarak, eşleriyle ilişkilerinden bekledikleri duygusal desteği ve yakınlığı karşılamaya yönelebilirler. Kuşaklararası koalisyon içinde olan ebeveynler, çocuklarının ihtiyaç duyduğu rehberliği ve desteği onlara sağlamazlar. Buna ek olarak, böyle bir ailede, hem çocuğuyla arkadaşça bir ilişki kuran ebeveyn hem de otoritesi ebeveyn-çocuk koalisyonu tarafından sarsıldığı için diğer ebeveyn, çocuk üzerinde etkili bir disiplin sağlayamazlar. İşlevsel ailelerde üyeler, değişen ihtiyaçlara göre farklı ittifaklar kurabilirken; işlevsel olmayan ailelerde, bu örüntü başat ve değişmez bir ilişki biçimi haline gelir (Jacobvitz ve Bush, 1996).

► Diğer koalisyon örneği:

Çocuk, eş alt-sisteminde gerçekte olmayan uyumu sürdürme görevini üstlenmiştir. Eşler, ebeveyn olmaya ilişkin kendi eş alt-sistemlerindeki problemlerin üstünü örtmek amacıyla çocuğa yönelirler ve çocuğun herhangi bir sorunlu davranışını pekiştirirler. Bu durumda çocuk, “kötü” ve “aile problemlerinin kaynağı” olarak tanımlanır. Sonuçta, ebeveynler ya çocuğa saldırır ya da çocuğu hasta veya zayıf olarak tanımlayarak, onu korumaya yönelirler. Dolambaçlı koalisyon içindeki eşler, çocuğun davranışlarına odaklandıkları sürece, kendi sorunlarıyla yüzleşmekten kaçınır, aralarındaki gerçek farklılıkları ve anlaşmazlıkları inkar ederek, birbirleriyle sahte-yakınlık kurarlar (Bell, Bell ve Nakata, 2001)

► Farklı bir koalisyon örneği:

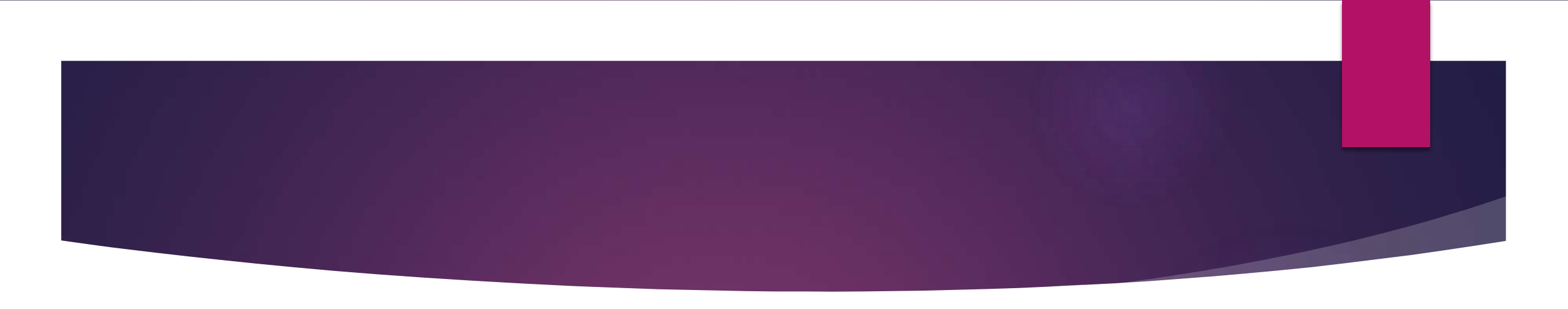
Çocuğun ilgisiz ebeveynle koalisyon kurmasıdır. Daha açık bir deyişle, çocuk daha otoriter olan ebeveyne karşı, onun koyduğu kuralları ve kararları ihlal etmek için, ilgisiz ve uzak ebeveynle işbirliği yapar.

Son koalisyon türü, anne-babanın çocuğa karşı fazlasıyla katı bir koalisyon içinde olmasıdır. Çocuğun arzu ve isteklerinin bile cezalandırılabilceği, böylece, özerklik duygusunun gelişiminde sorunlar yaşanabileceği bir koalisyon biçimidir (Robin ve Foster, 1989).

► *KUŞAKLAR ARASI İLİŞKİ – HİYERARŞİ-TAMAMLAYICILIK*

- ✓ Minuchin koalisyonlardan bahsederken güç ve uyum (allignment-yan yana gelme) kavramlarından da bahsetmiş özellikle işlevsel bir ebeveynlik sistemi için kuşaklararası belirlenmiş sağlıklı sınırların gerekliliğinden, disiplin gibi konularda ebeveynlerin uyumlu hareket etmelerinin öneminden bahsetmiş ve kabul edilmiş bir otoriteye bağlı olarak koyulmuş ve belli oranda esneme payı olan kuralların önemini vurgulamıştır.

-
- ▶ Kuşaklararası koalisyon aile sistemi için tehlikeli yaygın bir aile dinamiği
(Ebeveynlerden birinin diğer ebeveyne ve ya koruyucu kişiye karşı çocukla oluşturduğu koalisyonlar/alt sistem)
 - ▶ Aileyi açık ya da (çoğunlukla) örtük gruplara takımlara ayırır.
 - ▶ Özellikle **boşanma vakalarında** sık görülüyor

Örnek metafor çocuğun halat çekme yarışındaki ipe dönüşümü

Gizil koalisyonel mesajlar – Bunu babana söylemeyelim bizim sırrımız

Bu seninle ortak maceramız aramızda kalsın.

Bu konuda annene/babana çekmediğin için çok seviniyorum

Ailede Hiyerarşi ve Tamamlayıcılık

- ▶ Aile içinde hiyerarşi söz konusudur.
- ▶ Etkili Hiyerarşi: anne-baba çocuklarıyla duygusal yakınlık deneyimlerken sınırları da koyabilirler.
- ▶ Yetersiz Hiyerarşi: Anne-baba çocuklarının davranışlarına yeterince rehberlik edemezler. Genellikle aşırı hoşgörölü olan bir ebeveynlik tutumu
- ▶ Aşırı: Kurallar çok katı ve gerçekçi değildir, sonuçlar ise etkili olmayacak kadar ağır bedeller içerebilir.

Ailede Hiyerarşi ve Tamamlayıcılık

- ▶ Aynı zamanda aile üyelerinin karşılıklı ve tamamlayıcı işlevleri vardır.
- ▶ Bebeğinin sorumluluğu altında ezilen genç bir anne, sinirleri bozulup eşine bu durumdan yakındığında kocası bu duruma farklı tepkiler verebilir. Ya eşine daha çok yardımcı olarak çocuğun bakımını üstlenecektir ya da karısının depresyonda olduğunu düşünüp onu terapistle gönderecektir. Bu ise eşler arasında mesafe olduğunu ve kadının duygudaşlık için aile dışından bir yere başvurmak durumunda kaldığı bir yapı doğurmuş olur.
(Nichols, 2013).

Tamamlayıcılık (Kutuplaştığında)

- ▶ Katı tamamlayıcılık örüntüleri değerlendirilmeli ve müdahale evresinde üzerine çalışılmalıdır.
- ▶ Aile üyelerinin esneklik kapasitelerini geliştirebilmek için tamamlayıcılık rollerinin azaltılmasına aracılık etmek
- Danışanın tamamlayıcılık rollerin olumsuz etkilerini görmesi için kriz yaratmak
- Tamamlayıcı rolün aşırılıklarını azaltabilmek için bazı öğelerini danışanın gerçeklerini genişletmek için kullanmak
(Örn: Tamamlayıcı rollerle ilgili danışanın dünya görüşünü sorgulamak)

Ailede Güç

- ▶ Sağlıklı ailelerde, anne ve babalar çocuklarıyla kıyaslandığında çok daha fazla bir güce sahiptirler. Sağlıksız ailelerdeyse, aile sistemini oluşturan hiyerarşik yapılanmada bazı farklılıklar olduğu gözlenmektedir.
- ▶ Bunların içinde en yaygın olanı, anne ve babaların çocuklarını disipline etmek için yeteri kadar güce sahip olamayışlarıdır (Aponte ve Van Deusen, 1981).
- ▶ Aile içinde gücün anne baba yerine başka sistemlerde olması durumunda ailenin fonksiyonlarında bir işlevsizlik görülebilmektedir.

► Minuchin beş çeşit işlevsel olmayan/fonksiyonelsiz aile yapısı tanımlamıştır.

✓ İç içe geçmiş aileler,

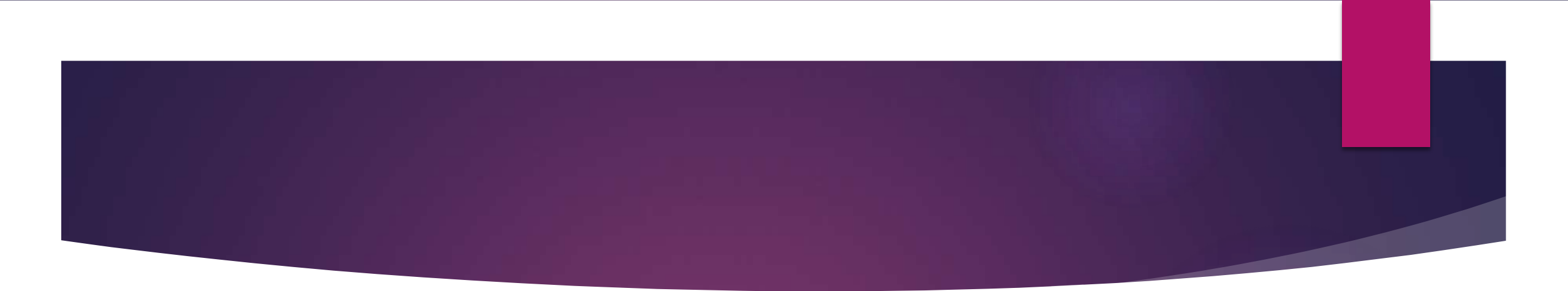
✓ Kopuk aileler,

✓ Evine bağlı olmayan bir kocanın (Yetişkin diyelim biz😊) olduğu aileler,

✓ İlgisiz ebeveynli aileler,

✓ Olgunlaşmamış (çocuksu) ebeveynli ailelerdir.

Minuchin bu aile tiplerinin tamamını patolojik olarak görmektedir. Yine yapısal aile terapisi modeline göre bir kriz durumunda bu ailelerde strese karşı baş etme becerileri veya problem çözme becerileri normal ailelere göre oldukça düşüktür.

-
- ▶ Bu aileler stresli bir durumla karşılaşırlarsa sınırlarını ve transaksiyonel kalıplarını daha çok katılaştırırlar.
 - ▶ Normal aileler yaşamın stresleriyle ailenin devamını sağlayacak uyum sağlarlar. Çünkü sağlıklı aileler aile yapısını yeniden yapılayabilecek esnekliğe sahiptirler. (Goldenberg ve Goldenberg, 1996).

Sorun Neden Kaynaklanıyor? Aile Danışmanı Ne Yapacak?

Ailenin yaşadığı güçlükler genellikle ailenin örgütlenme biçimindeki sorunların yansımasıdır. (Yapısal sorunlar vardır.)

Yapısal sorunlar değişen koşullara uyum sağlayamamaktan kaynaklanır

Aile danışmanları aile üyelerinin yapılarını değiştirmelerine yardım etmek üzere aile sistemine katılır.

Sorunun kaynağı olan sınırlar ve alt sistemler üzerinde çalışır.
Bunları yeniden düzenlerken aslında her bir aile üyesinin davranış ve deneyimini de değiştirmiş olur

Sorunları çözmez bu ailenin kendi işidir.
O ailenin işleyişinin değiştirilmesine yardım eder. Böylelikle aile üyeleri kendi sorunlarını çözmeye başlar.

Danışma Süreci ve Teknikler

- ▶ Aile danışmanlığı alanına çok önemli kavramlar kazandırmış olan yapısal aile danışması;

- ✓ geçmişten çok şimdiki durumla ilgilenen

Ve

- ✓ belirlenmiş hedeflere yönelik kısa süreli bir tedavi biçimidir.

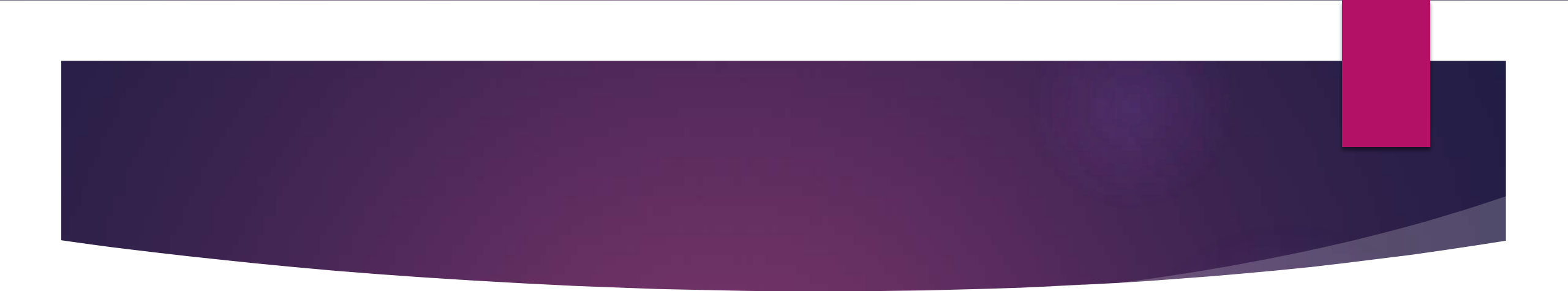
Bu yaklaşımda, danışman oldukça aktiftir, ailede değişiklik yaratabilmek için yönetici gibi davranabilir.

Nedir Hedefler?

- Her ailede yapısal hedefler vardır;
- ✓ Bunların en önemlisi **etkin bir hiyerarşi** oluşturulmasıdır.
Anne babanın idareyi ele alması beklenir, çocuklarla onların eşiti gibi bir ilişki kurulmamalıdır.
- ✓ Bir diğer hedef **anne babanın birlikte yönetici bir alt sistem olarak işleyebilmelidir**. Ancak tek ebeveynli bir ailede veya çok çocuklu ailede en büyük çocuklardan bir ya da birkaçı anne ya da babaya yardımcı olmaya teşvik edilebilir. Fakat bu çocukların gereksinimleri de göz ardı edilmemelidir.
- ✓ **İç içe geçmiş** ailelerde hedef, **bireyleri ve alt sistemleri çevreleyen sınırları netleştirerek** ilişkilerin yeniden yapılandırılmasıdır.
- ✓ **Kopuk** ailelerde ise hedef, **sınırların geçirgenliğini arttırarak** üyeler ve alt sistemler arası geçirgenliği arttırmaktır

Danışma Süreci

- ▶ Yapısal aile danışmasında danışma süreci birkaç adımda gerçekleşir:
- ✓ 1. Problem: Danışman oturumlarda görüşme yaparak ailenin problemlerini tespit etmeye çalışır.
- ✓ 2. Bilgi: Danışman problemlerle ilgili bilgileri toplar ve oturumlarda bunun için yönlendirme yapar.
- ✓ 3. Hipotez kurma: Danışman topladığı bilgilere dayanarak problemin çözümü için hipotez kurar.
- ✓ 4. Amaçlar: Hipotez kurulduktan sonra amaçlar belirlenir.

-
- ✓ 5. Müdahale: Danışman aşağıda belirtilenleri ortaya çıkartmak için çalışır:
 - a. Aile üyeleri ve/ veya üyelerin kendi benlikleri ile olan etkileşim kalıplarını etkileyerek değiştirme
 - b. Transaksiyonel çeşitliliği kontrol ederek müdahalenin etkililiğini artırmak
 - ✓ 6. Dönüş: Danışman müdahalelerde aile üyelerinin tepkilerini esas alarak bu döngünün 2. adımına geri dönerek işlemlere tekrar başlar

Müdahale Teknikleri

- ▶ Yapısal aile danışmasına göre, aile sisteminin yapısı bozulduğu için sağlıklı hale gelir.
- ▶ Ailede değişiklik sağlayabilmek için genel olarak **üç müdahale tekniği** kullanılır
 - ✓ Dahil olma (Her bir aile üyesiyle iletişim kur)
 - ✓ Aile işlem kalıplarını harekete geçirme (davet)
 - ✓ Aile işlem kalıplarının yeniden yapılandırılması

Dahil olma

- Dahil olmanın üç spesifik biçimi vardır.
- ✓ Katılma/İzleme : Terapistler sisteme uyum sağlayacak şekilde aileye katılırlar. Her bir aile üyesiyle içten bir ilişki geliştirirler. Danışmanın ailenin yaşamıyla ilgili bilgi topladığı aşamadır.

Örneğin;

Aile Danışmanı: “ Yaşadığınız durumun iki yıl önce olmadığını son iki yılda, çocuğunuzun doğumuyla başladığını belirttiniz. Artık eşinizle birlikte yeteri kadar zaman geçiremiyorsunuz.”

Danışman ailenin durumunu kendi sözcükleriyle ifade ederek sorunun aile bireyleri tarafından da fark edilmesini sağlamaktadır.

- ✓ Benzeme (mimesis): Danışmanın ailenin tarzına, duygu akışına ve temposuna uyumu. Bireyler nasıl konuşuyor, hangi sözcükleri kullanıyor vb aileye uyum sağlama

Bağdaştırma: Bu aşamada danışman, terapötik ittifak sağlamak için kişisel ayarlamalar yapmaktadır. Örneğin; aile, danışma seansına gömlekle gelmişse danışman da ceketini çıkarır ve gömlekle görüşme yapmaya devam eder.

- ✓ Onay: Bu aşama, aile bireyleri tarafından söylenmiş ya da söylenmemiş ama beden dili ile ifade edilmiş olan duyguların etkili kelimelerle karşı tarafa aktarılmasıdır. Bu aşamada da danışman tarafından aile bireylerinin davranışlarının yargılayıcı olmayan şekilde ifade edilmesi gerekmektedir.

Aile iletişim kalıplarını harekete geçirme

- ▶ Danışman ailenin fonksiyonlarının nasıl olduğunu ve bunların yapıyı nasıl desteklediğini belirler.
- ▶ Danışman canlandırma tekniği ile ailenin nasıl yapılandığını öğrenir.
- ▶ Canlandırma, danışmanın aile ile yaptığı seanslarda doğal olarak ortaya çıkar.

Aile İşlem Hareketlerini Yeniden Yapılandırma

- ▶ Bundan sonra fonksiyonları ve yapıyı değiştirmek mümkün olur.
- ▶ Şu teknikler kullanılır:
- ▶ Sistemi yeniden kompoze etme: İki müdahale biçimi vardır.
 1. Aileye yeni alt sistemler belirleme ve ekleme.
 2. Aileden işlevsel olmayan alt sistemleri elemektir.

Danışma Süreci

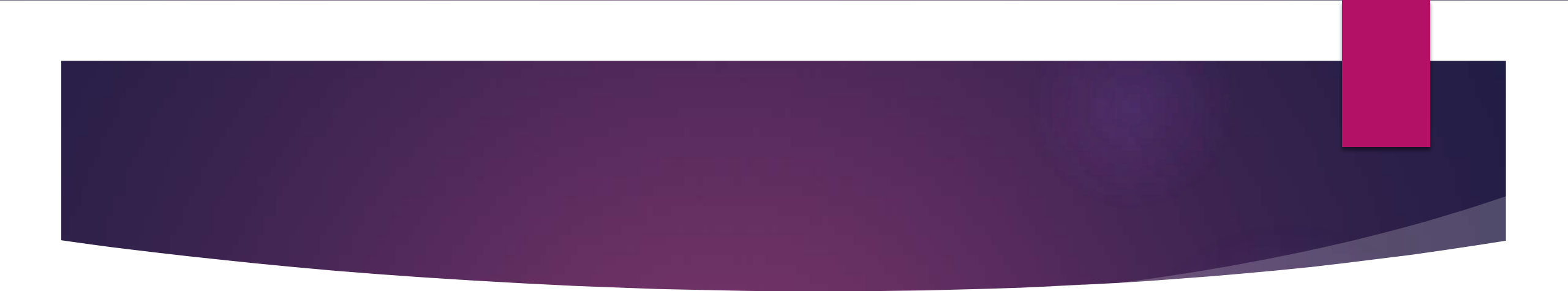
- ▶ Minuchin danışmada ilk olarak ailenin yapısını değerlendirir.
- ▶ Formal bir değerlendirme kullanmaz, basit sorular ile ailenin yapısını belirler:
- ▶ Ailenin sözcüsü kim?
Sözcüyü kimler seçmiş ve neden? Ailenin gerçek yöneticisi kim?
- ▶ Sözcü konuşurken diğer üyeler neler yapıyor?

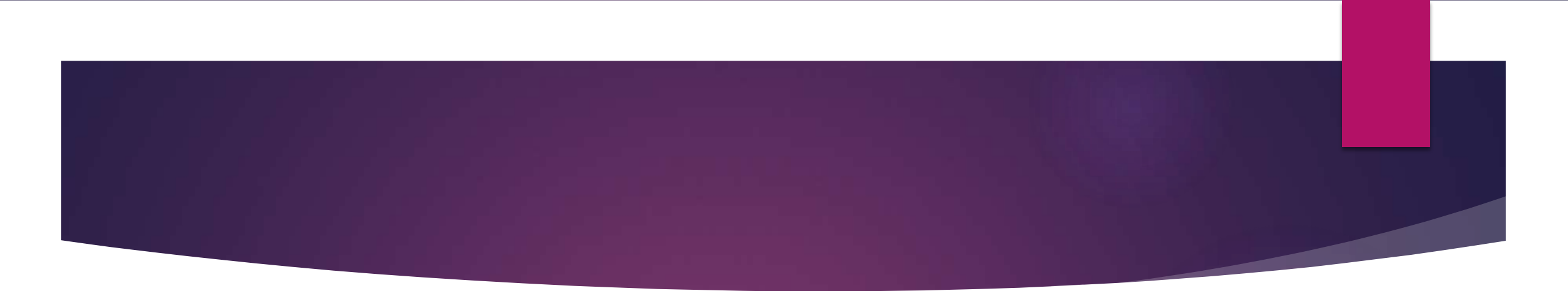

Minuchin ailenin “güçlü” yönlerinin vurgulanmasının yani takdir etmenin özellikle sıkıntılı aileler ile çalışılırken önemli olduğunu belirtmektedir.

Canlandırma

- ▶ Minuchin etkileşime dair konuşmaktansa etkileşimin canlandırılmasını tercih eder.
- ▶ Evde ya da terapi odasının dışında başka herhangi bir yerde ortaya çıkan sorunlar ve durumlar hakkında yalnızca konuşmak ve onları tanımlamak yerine ailede orada ve o anda olanı sergilemeye davet etmesidir
- ▶ ‘ Burada bu konuyu tartışın’

-
- ▶ Canlandırma başladığında terapist aile yapısıyla ilgili bir çok şey keşfedebilir.
 - İki kişi sözleri kesilmeden ne kadar uzun konuşabiliyor (aradaki sınır net mi)?
Biri saldırıya biri savunmaya mı geçiyor?
Kim merkezde kim kenarda kalıyor?
Anne baba çocukları tartışmaya çekiyor mu (iç içe aile mi)?
 - İç içe bir aile de kişiler sürekli söz keser, diğeri adına konuşur, kendi yapabilecekleri şeyleri onların adına yapar, sürekli tartışırlar.
 - Kopuk ailelerde ise eşi ağlarken kocası edilgen bir şekilde oturur, ebeveyn çocuklarıyla ilgili önemli bilgilerden habersizdir

-
- ▶ ‘Bana bahsettiğiniz günü ve olanları canlandırabilir misiniz?’
 - ▶ ‘Sorunun ne olduğunu daha iyi anlayabilmem için bu durumu yaşadığınız bir olayın canlandırmasını yapabilir misiniz?’

Örnek :

‘Lütfen bana size ‘karşı geldiğinde’ evde ne olduğunu gösterin; karşı gelinen bir olayın canlandırılmasını yapabilir misiniz?’

Davranış etkileşimini gözlemledikten sonra etkileşimi yeniden yapılandırmak

*Seans diyalog içi canlandırma başlatma

Örnek:

Danışan: Kocamla aramızda iletişim sorunu var. Benimle konuşmuyor, duygularını anlatmıyor.

Canlandırma başlatma: 'Eşiniz bir iletişim sorununuz olduğunu söylüyor. Bu konuda eşinize neler söyleyeceksiniz?

-Örüntüyü izle

-Fark edince müdahaleni yap

- ▶ **Özellikle sınır ve hiyerarşiyi netleştirecek davranışa anında müdahale edip yeniden yönlendirmeye yardım etmek en önemli noktadır.**
- ▶ **Ne şekilde yeniden yönlendirilecek? Aile etkileşimine göre yönlendirme genel olarak şunları içerir:**
 - ✓ Birbirinin sözünü kesme ve ya birbirlerinin yerine konuşmalarını engelleme
 - ✓ İki kişiyi birebir göz göze iletişime teşvik ederken diğer kişileri bu etkileşime izin vermesi ve gözlemci konumda kalmaları için teşvik etme
 - ✓ Birbirleriyle bağlantıları zayıflamış/kopmuş kişileri bağ kurma ve duygusal anlayış için cesaretlendirmek (Örn: gözlerini içine bakmalarını sağlamak)
 - ✓ Duygusal yakınlık-uzaklığı dengelemek için kişilerin oturduğu sandalyeleri yeniden düzenlemek
 - ✓ Ebeveynlerden çocukları ile aralarında etkili hiyerarşik konum kurmalarını istemek

İLİŞKİ GÜNLÜĞÜ TUTMA

- ▶ Özellikle ilk görüşmelerde ev ödevi olarak uygulanan bir tekniktir. Olumlu olumsuz olayların kaydı tutturulabilir. Bu şekilde açık veya gizli beklentilerde açığa çıkarılabilir.
- ▶ Bu teknikle aile üyeleri olumlu olumsuz davranışlarının, beklentilerinin, neyin işe yarayıp yaramadığının farkına varabilir ve kendi davranışlarını gözlemleme fırsatı elde edebilirler (Kesici, Mert, İlgün ve Büyükbayraktar, 2015).

Yapısal Aile Danışmanlığında Değerlendirme

- ▶ Danışman, uzlaşma ve katılma tekniklerini kullanmaktadır. Uzlaşma, aile üyelerinin danışmanlığa uyum sağlama sürecini ifade etmekte ve şunları içermektedir:
- ▶ 1. Aile yapısı için planlı destek. Örneğin; iyi giden durumlar için destek sunma ve iyi çalışan yapılarda yaratıcı değişiklikler olması için yardım etme
- ▶ 2. Aile etkileşiminin yapısı ve içeriğini dikkatli izleme.
- ▶ 3. Aynalama çalışması ile aile üyelerinin yapısı ve alanında uzlaşma sağlama (Vetere, 2001).

Yapısal Aile Danışmanlığında Değerlendirme

- Danışman bu davranışlara katılmakla, aile üyeleriyle ilişki kurmayı amaçlamaktadır. Danışman görüşme sırasında kendi tarafına geçildiğinin farkında olmalı ve çatışma olduğu zamanlarda destek sunmalıdır. Terapötik ilişkinin önemindeki bu vurgu, terapötik değişim için bir araç potansiyeli taşımaktadır.
- Yapısal danışman; güçlü ve esnek, esnemeye uygun ve değişebilen alanları (örneğin; alt sistemler, sınırlar, işlevler, ilişkiler, dış ilişkiler ve sosyal destek) belirleyebilmek için ailenin yapısını değerlendirmektedir.

Seansta Sınır Oluřturma

- ▶ Aile üyelerinden oturdukları yerleri deęiřtirmelerini istemek
- ▶ Aile üyelerinden oturdukları koltukları birbirinden uzak ya da yakına taşımalarını istemek
- ▶ Alt sistem üyelerini ayrı seanslar üzerinden çalışmak
- ▶ Bir ve ya birden fazla aile üyesinden etkileşimden sessiz kalmalarını istemek
- ▶ Sınır sorunlarını fark ettirecek sorular sormak (Hep böyle eşinizin yerine konuşur musunuz?)
- ▶ Konuşmayan kişilerin konuşmaları için cesaretlendirme ve ya sözlerinin kesilmesini engelleme

► Güçlü Yanları

- Düşük sosyo-ekonomik düzeydeki aileler için geliştirilmiş ve oldukça pragmatiktir. Yalnızca aileler için geliştirilmiş ilk kuramdır. Alt sistemler ve sınırlar gibi özel kavramlar kazandırmıştır. Etkili hareketli müdahaleler kullanılır. Danışman iyi araştırılmış ve sistemlidir. Kısa sürelidir. Danışman ve aileler aktiftir.

► Sınırlı Yanları

- Şuan üzerine odaklandığı için oldukça yalındır. Bazı feministler geleneksel ebeveyn rolünü uygulayarak cinsiyetin basmakalıp rollerini artırdığına inanılır. Aile yapısındaki problemleri araştırırken bireysel sıkıntıyı göz ardı edebilir. Ayrıca aile dinamiklerini ve gelişimini açıklamakta güçsüz kalır. Kullanılan tekniklerden bazıları samimi olarak görülmeyebilir

Kurama Özgü Vaka Formülasyonu

1. Ailede belirtinin rolü: Aile ile belirti arasındaki ilişki şöyle tanımlanır:
 - a. Belirtiye etkisizce meydan okuyan olarak aile
 - b. Bireyin belirtisini şekillendirici aile
 - c. Belirtiden yararlanan aile
2. Alt sistemler: Tanımlar:
 - a. Ebeveyn: Büyük anne-baba, üvey anne-baba, ebeveyn rolünü üstlenen çocuk dahil olmak üzere
 - b. Eş: Bu sistem ebeveyn alt sisteminden ayrılmış mı?
 - c. Kardeş: Üvey kardeşlerde dahil olmak üzere
 - d. Cinsiyet, ilgi alanı vb. temel alan diğer önemli alt sistemler

Kurama Özgü Vaka Formülasyonu

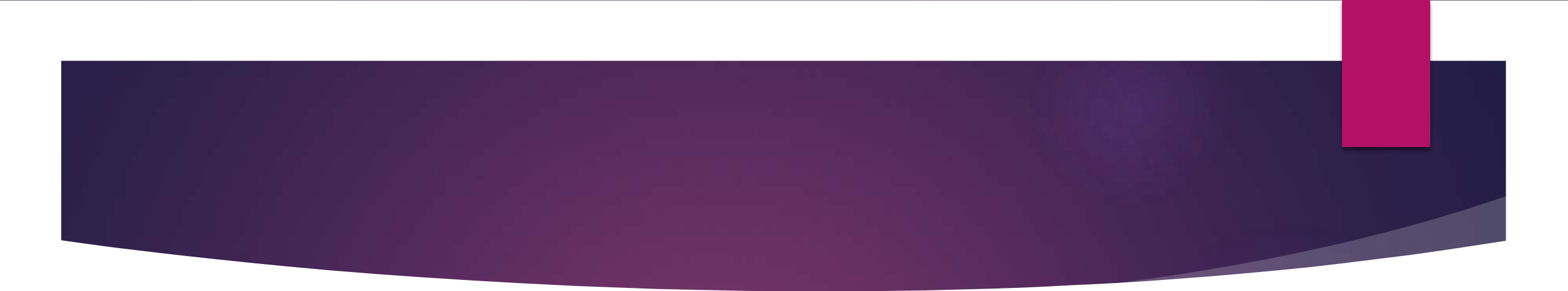
3. Kuşaklar arası koalisyonlar: Tüm kuşaklar arası koalisyonları tanımlayın
4. Sınırlar: Aile sistemindeki bireyler ve alt sistemler arasındaki sınırları tanımlayın.
 - a. İç içe geçmiş
 - b. Belirgin
 - c. Kopuk
5. Hiyerarşi: Ebeveyn-çocuk hiyerarşisini ve sistemdeki diğer belirgin hiyerarşileri tanımlayın
 - a. Etkili (Yetkinci)
 - b. Yetersiz (İzin verici)
 - c. Aşırı (Yetkeci)

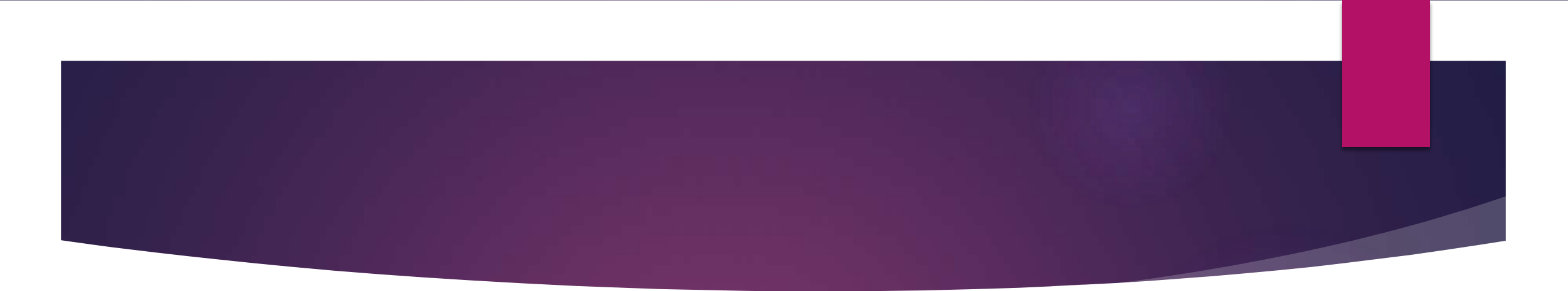
Kurama Özgü Vaka Formülasyonu

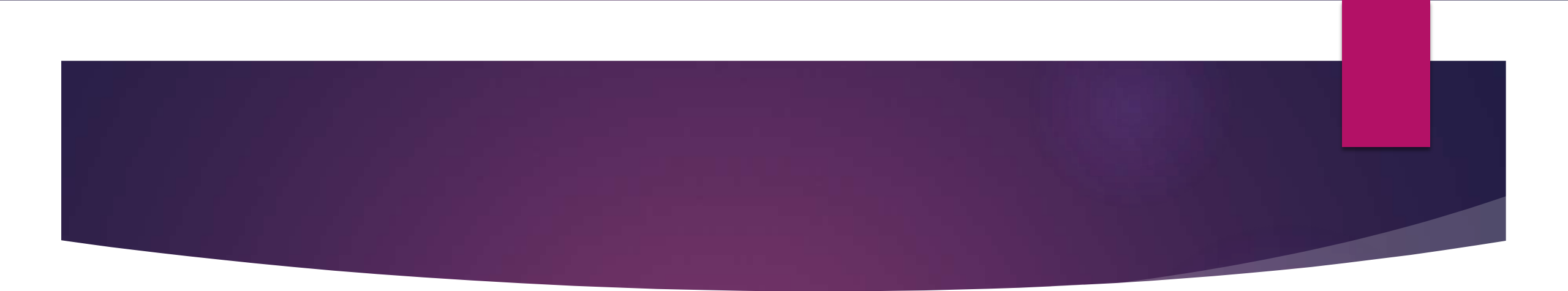
6. Tamamlayıcılık: Kaçan/Kovalayan, çok/az çalışan, mantıklı duygusal, iyi/kötü ebeveyn, iyi/kötü çocuk gibi tamamlayıcı rolleri tanımlayın
7. Aile Gelişimi: Aile yaşam döngüsü evrelerini ve gelişimsel ihtiyaçları karşılamadaki sorunlara yönelik konuları tanımlayın:
 - a. Çift olma
 - b. Küçük Çocuklu aileler
 - c. Okul-çağı ve ergen çocuklu aileler
 - d. Yetişkin Çocuklu aileler
8. Güçlü Yönler: Aileye ve ilişkili kültüre özgü güçlü yönleri tanımlayın

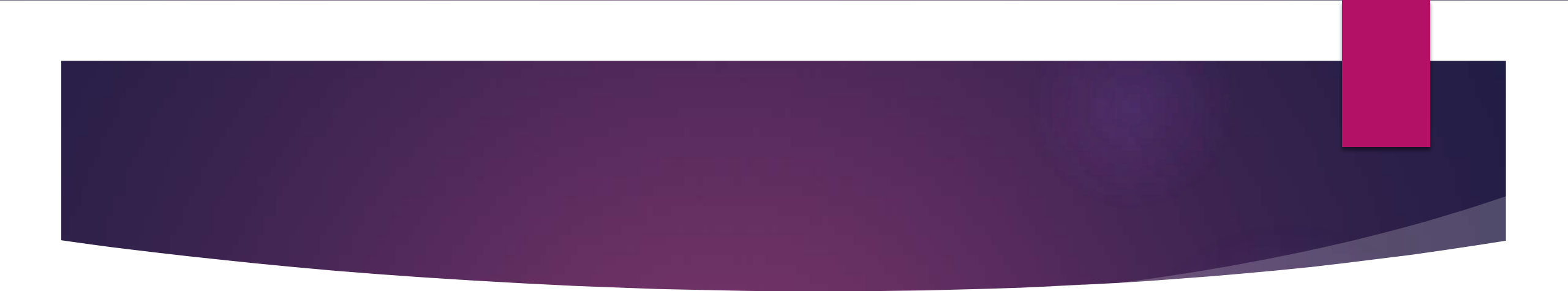
ÖRNEK VAKA

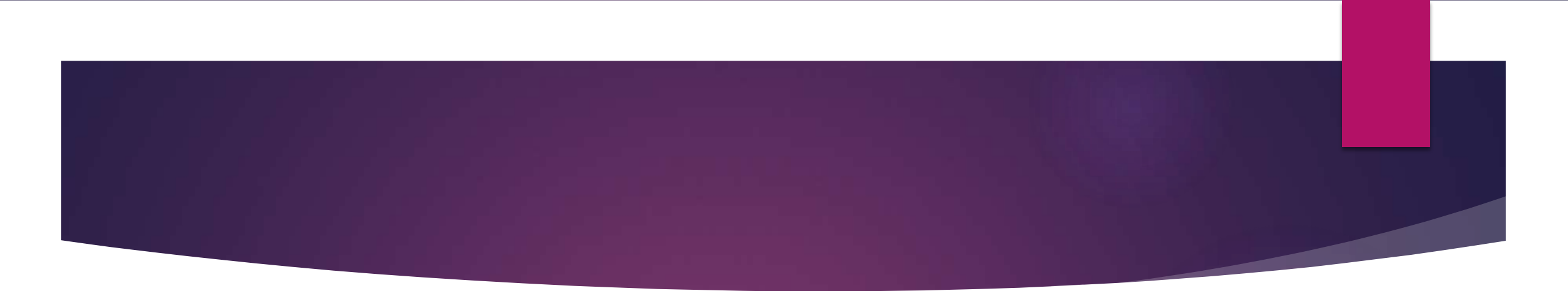
- 10 yaşında ilkokul 4. sınıf öğrencisi erkek danışan, okul rehber öğretmenin danışmanla görüşmesinin uygun olacağını belirtmesi nedeni ile ailesi tarafından danışma merkezine getirildi. Son zamanlarda okul başarısında belirgin düşüş, sınıf arkadaşlarıyla kavga ve kız arkadaşlarına kötü sözler söyleme gibi davranışlarının olduğu ifade ediliyordu. Çocuğun daha önce hiç psikolojik danışmanlık hizmeti almadığı, kronik bir hastalığının bulunmadığı, genellikle arkadaşlarıyla iyi geçindiği ve derslerinde de orta hâlli bir öğrenci olduğu ifade ediliyordu. Aile; anne, baba ve 10 yaşındaki oğullarından oluşmaktaydı. Kendinden 8 yaş büyük olan ağabeyi yaklaşık üç ay önce üniversite okumak için farklı bir şehre taşınmıştı. Yapılan görüşme sonucunda son zamanlarda canının ders çalışmak istemediği, kimseyle konuşmak istemediği ve kendini mutsuz hissettiği fark edildi. Fiziksel görünüşünde de mutsuz ve keyifsiz hâli belirgindi.

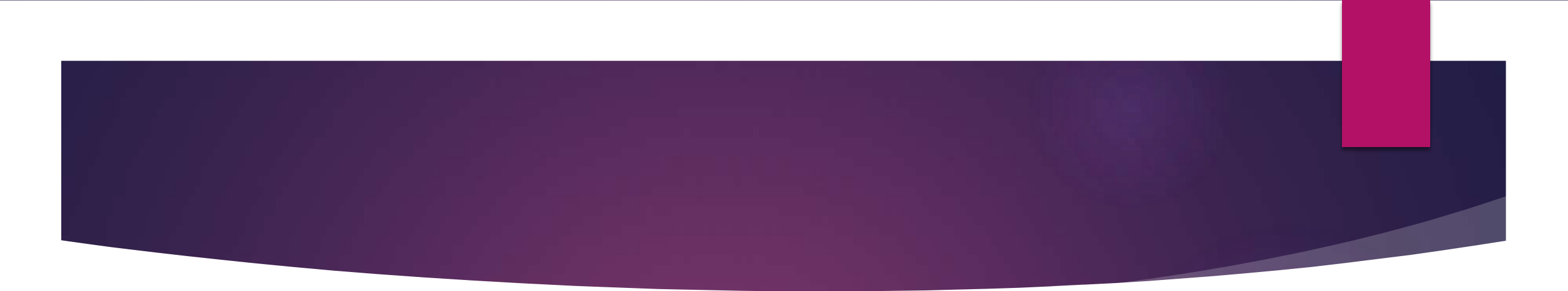
-
- Ön görüşme değerlendirmesinin ardından danışman, çocuk ile en az 4 seans görüşme yapması gerektiğini; çocuklarının yaşadığı bu olumsuz durumlara sebep olan durumun tespit edilmesi ve bu sorunlardan kurtulması için ona destek olmak amacıyla aile üyelerinin tamamının danışma sürecine katılması gerektiğini belirtti. Başlangıçta çocuğu mutsuz eden durumlar üzerine danışmanlık hizmeti yürütüldü. Okulda yaşanan bu sıkıntılardan önce aile içerisinde değişen durumlar, aile üyelerinin rolleri, beklentileri ve davranışları üzerine odaklanıldı. Çalışmalar sonucunda çocuğun ağabeyini çok özlediği sonucuna varıldı.

-
- İlk seansta, danışman görüşmenin amacını, görüşmeye katılan aile üyelerinin (ana-baba ve çocuklar) sorumluluklarını (birbirlerini dinleme, göz kontağı kurarak birbirlerine hitap etmeleri gibi) belirtmiştir. Bu seansta grup dinamikleri üzerinde durulmuştur. Çözülmesi gereken durumun bireysel değil, ailenin tümü ile çözülmesi gerektiği; bu nedenle sürekli iletişim ve etkileşim hâlinde olan diğer aile bireylerinin de aile görüşmesinde bulunmasının önemi açıklanmıştır.

-
- İkinci seansta çocuk; uzun zamandır ailesinin herhangi bir konuda nasıl hissettiğini, işleriyle ilgili ne düşündüklerini, onların hayatları, birbirleri ve kendisi hakkında ne düşündüklerini bilmediğini söyledi. Çocuğun annesi, onu üzen konular hakkında hiçbir şey bilmediğini tereddütlü bir şekilde belirtti. Neden bu kadar mutsuz olduğunu, ona nasıl yardımcı olabileceğini ve neden sürekli aile bireylerine karşı ökeli davranışlar sergilediğini anlamadığını, artık oğlunu tanıyamadığını belirtti. Çocuk annesini dikkatli bir şekilde dinledi. Ağabeyi çocuğa baktı. Derin bir nefes aldı ve kardeşi ile konuşmak istediğini söyledi. Bu noktada danışman, iki kardeşe bu konuşmayı ailelerinin önünde yapmak istemezlerse kendi aralarında da sürdürebileceklerini söyledi. Ağabeyi çocuğun yanına oturdu, duruşu samimi ve destekleyici görünmekteydi. Kolunu kardeşinin omzuna attı.

-
- Konuşmalarını, iki kardeşin birbirleriyle ilişkilerinin önemi hakkında konuşarak sürdürdüler. Ağabeyi onu çok sevdiğini ve ne kadar uzakta olursa olsun istediği her an onu arayabileceğini ve ihtiyacı olan her durumda da yanına geleceğini söyledi. Farklı bir şehirde olmasının ona olan sevgisini asla azaltmayacağını, tatillerde yine eskisi gibi birlikte vakit geçireceklerini hevesle anlattı. Ama tüm bu süre içerisinde ondan yaptığı olumsuz davranışları bırakmasını istediğini, eskisi gibi arkadaşlarıyla iyi geçinmesinin onun için çok önemli olduğunu söyledi. Ona güvenip güvenemeyeceğini sordu. Birbirlerine baktılar. Birbirlerine güvenmeyi istediler. Birbirlerini desteklemek istediler. İkisinin ilişkisinin kardeşini nasıl etkilediğini anlamaya çalıştılar. Çocuk ağabeyine çok düşküdü ve onun uzakta olmasına alışamadığı için sorunlu davranışlar sergilemeye başlamıştı. Çocuk danışmanın yönergelerine uydu ve danışman, aile üyeleri arasında bağları yeniden kurdu.

-
- Ayrıca bu aşamada, anne-baba ortak karar vererek ev ve okul kuralları koydular. Daha sonra çocuğun olumsuz davranışlardan uzak durması, onlarla birlikte yaşamını sürdürmesi için yardımcı olmaya çalıştılar. Danışman, kuralların kimin fikri olduğu ve çocuğun bu konuda ne düşündüğü hakkında görüşme yaptı. Çocuk danışmanına kurallar listesini kabul ettiğini ve bu kurallara uyacağını söyledi. Bir başka açıdan da çocuğun istekli olması ailesi için çok önemliydi. Çocuk, kurallar listesini babasından aldı ve birkaç tanesini danışmanına okudu. İlk madde “Vaktini planla” idi. Danışman bunun ne anlama geldiğini sordu. Çocuk durdu ve düşünceli görüldü. Başını kaldırdı, herkese teker teker baktı. “Bunun anlamı zamanımı iyi değerlendirmeli ve bir ders çalışma planı yapmalıyım” dedi. Bu oluşturulan durumla çocuğun yaptığı tanımlama babasından övgü almasını sağladı. Çocuk babasının övgüsünün önemli olduğunu düşünüyordu.

-
- Daha sonra yapılan görüşmelerde, çocuğun annesinin üç çocuklu bir ailede, otoriter bir baba ile ve 30'lu yaşlarının ortasına kadar babasından baskı görerek büyüdüğü ortaya çıktı. Evlenene kadar bu baskı altındaki hayatının devam ettiğini, hatta babası izin vermediği için liseden sonra eğitim hayatına devam edemediğini belirtti. Bazen öfkesine yenik düşüp küçük oğluna şiddet uyguladığını da itiraf etti. Okuldaki şiddet içeren durumların yaşanmasında payı olduğu için vicdan azabı yaşadığını da ifade etti. Bu bağlamda; kuşaklar, onların aile hayatları, yetiştirilme tarzları, gelişimsel geçişleri ve ilişki değişimleri çocuk ve onun anne babası arasında başka bir köprü oluşturulmasına sebep oldu.

Role Play

